

Gemeente Haarlem

Hilde van der Molen

Wethouder van Sociale Zaken, Welzijn (volwassenen en ouderen)
Maatschappelijke Ondersteuning

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de Commissie Samenleving

Datum 28 oktober 2009
Ons kenmerk STZ/WWGZ/2009/161144
Contactpersoon A.G. Kamphuis
Doorkiesnummer 023-5115044
Onderwerp Inburgering 2007-2009

Geachte leden,

Met deze brief wil ik u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de inburgering in Haarlem 2007-2009. Minister Van der Laan heeft de Tweede Kamer per brief laten weten dat het merendeel van de gemeenten achterloopt met het aantal te realiseren inburgeringstrajecten. Ook Haarlem behoort tot deze groep.

Sinds 2007 voert de gemeente de Wet inburgering uit. In dat kader is met het Rijk destijds afgesproken dat Haarlem gedurende de periode 2007-2009 in totaal 1139 inburgeraars op een gemeentelijk inburgeringstraject zal plaatsen.

2007

In 2007 is de uitvoering van de Wet inburgering langzaam op gang gekomen, onder andere door steeds veranderende wet- en regelgeving. De uitvoering ging feitelijk in april 2007 van start. De groep inburgeraars aan wie een aanbod mocht worden gedaan bleek zeer beperkt. Na de aankondiging van het Deltaplan Inburgering in november 2007 kon de gemeente zelf bepalen aan welke doelgroepen zij een aanbod doet. Er zijn 24 inburgeraars op gemeentelijk traject geplaatst. Landelijk was hetzelfde beeld te zien.

2008

In 2008 kwam de uitvoering goed op gang. Ook de samenwerking met de taalaanbieders verliep steeds beter. In totaal werden in 2008 360 gemeentelijke trajecten gerealiseerd. Een positief resultaat dus.

2009

De verwachting was dat dit beeld zich in 2009 zou voortzetten en intensiveren. Sinds het begin van 2009 is echter het aantal beschikkingen met aanbod sterk gedaald. Tot en met 9 oktober 2009 zijn 201 inburgeraars op een gemeentelijk traject geplaatst; de totale realisatie stond daarmee op 585 inburgeringstrajecten.

Haarlem

Gelet op de totaalafpraak van 1139 trajecten, is dit te laag. Haarlem bevindt zich daarmee nog in de zogeheten 'rode zone' (= minder dan 797 trajecten).

Oorzaken stagnatie

Aan het begin van het jaar heeft het loket inburgering te maken gehad met problemen in de bezetting, waardoor er voor de intakegesprekken¹ een wachtlijst ontstond en minder inburgeraars naar een traject werden geleid. Dit is opgelost door het inzetten van extra medewerkers. De wachtlijst is inmiddels weggewerkt en het aantal ingeplande gesprekken kwam weer op het normale niveau.

Sinds dit voorjaar is bovendien de effectiviteit van de gevoerde gesprekken sterk afgenomen. Waar voorheen 45% van de gevoerde intakegesprekken leidde tot een beschikking met inburgeringsaanbod, bleek dit in het voorjaar gedaald te zijn tot 15%. De oorzaken zijn divers. Het ingekochte aanbod lijkt onvoldoende aan te sluiten bij de huidige groep inburgeraars. Er is duidelijk meer maatwerk nodig. Een toenemend aantal inburgeraars weigert het aanbod en kiest voor zelfstandige inburgering.

Op zich is het positief dat Haarlem veel zelfstandige inburgeraars heeft, die hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Echter, in de uiteindelijke afrekening met het Rijk telt alleen het aantal gerealiseerde *gemeentelijke* trajecten mee. Zelfstandig inburgerende inburgeraars, inburgeraars die naar aanleiding van het intakegesprek worden vrijgesteld of ontheven van de inburgeringsplicht, dan wel niet inburgeringsplichtig of behoeftig blijken te zijn, tellen dus niet mee.

Maatregelen

In verband met de tegenvallende cijfers, de achterliggende problematiek en de benodigde inhaalslag is een aantal maatregelen genomen:

- het Bestand Potentieel Inburgeringsplichtigen (BPI), waaruit inburgeraars voor gesprek worden opgeroepen, wordt gericht gescreend. Het percentage gesprekken dat omgezet wordt in een gemeentelijk aanbod zal daardoor naar verwachting stijgen;
- met de inburgeringsambassadeurs zijn afspraken gemaakt over het rechtstreeks aanmelden van potentiële inburgeraars bij de gemeente;

In aanvulling hierop is eind augustus een Taskforce ingesteld, die inmiddels de volgende maatregelen heeft genomen:

- er zijn per 1 september jl. twee extra casemanagers en een extra baliemedewerker ingezet ter versterking van de uitvoering;
- er is één procesmanager aangewezen voor het trekken van de inhaalslag;
- bekeken is of alle inburgeraars die op traject zijn geplaatst ook op de juiste wijze verwerkt zijn in het administratieve Informatie Systeem Inburgeraars (ISI) en dus meetellen; waar dat niet het geval was, gebeurt dit alsnog;
- er vindt in oktober in samenwerking met NOVA-College een pilot plaats op wijkniveau voor het gelijktijdig houden van het intakegesprek en de taaltoets. Doel is de inburgeraars nog sneller op traject te krijgen;

¹ Tijdens het intakegesprek wordt bekeken of de potentiële inburgeraar ook daadwerkelijk inburgeringsplichtig of -behoeftig is en derhalve recht heeft op een aanbod.

Haarlem

- het aantal PIB's (persoonlijk inburgeringsbudget) is uitgebreid, bovenop op de 50 PIB's in het kader van het innovatietraject PIB. Deze trajecten worden ingezet voor inburgeraars waarvoor binnen het door de gemeente ingekochte aanbod geen passend traject is.
- er is/wordt opnieuw contact opgenomen met inburgeraars die een gemeentelijk aanbod hebben afgewezen, om samen te bekijken of alsnog een passend traject kan worden aangeboden;
- met inburgeraars die niet op het intakegesprek verschijnen, wordt direct telefonisch contact opgenomen; daarnaast ontvangen zij zoals gebruikelijk een herinneringsbrief.

Ook voor de langere termijn wordt aan maatregelen gewerkt. Dit hangt o.a. samen met de invoering van het Participatiebudget – waarover u binnenkort een nota ontvangt – en de consequenties daarvan voor de uitvoering van het Haarlemse inburgeringsbeleid.

Voorstel: wijziging aanbodprocedure

De huidige aanbodprocedure duurt op dit moment minimaal zes tot acht weken. De procedure verloopt als volgt:

1. de potentiële inburgeraar wordt opgeroepen voor een intakegesprek bij de gemeente;
2. tijdens het intakegesprek wordt vastgesteld of iemand inburgeringsplichtig of – behoeftig is en dus een aanbod moet krijgen;
3. bij mondelinge aanvaarding van een aanbod wordt de inburgeraar getoetst op zijn/haar leervaardigheid en taalniveau en aansluitend wordt een opleidingsplan opgesteld;
4. als de gemeente akkoord is met het opleidingsplan, stelt deze de beschikking op – met daarin het aanbod – en stuurt deze naar het huis van de inburgeraar;
5. de inburgeraar accepteert het aanbod definitief door de beschikking voor akkoord te ondertekenen en aan de gemeente retour te zenden.

Zowel voor de gemeente als voor de inburgeraar is versnelling wenselijk. De versnelling is onder andere mogelijk door de inburgeraar al op een eerder moment voor akkoord te laten tekenen. In de gemeente Zaanstad wordt inmiddels op deze manier gewerkt. Tekenen voor akkoord gebeurt daar via een acceptatieformulier dat aan het einde van het intakegesprek wordt voorgelegd. Indien de inburgeraar aangeeft er nog over na te willen denken, krijgt deze het formulier mee naar huis en stuurt het binnen vijf dagen retour aan de gemeente. Indien de inburgeraar een aanbod niet aanvaardt, moet hij dit onder opgave van zijn motieven tijdens het gesprek, of binnen vijf werkdagen daarna, aan de gemeente meedelen.

De wijziging leidt niet tot een verslechtering van de positie van de inburgeraar. Immers, zij kunnen er voor kiezen de akkoordverklaring niet of op een later moment te tekenen. Bovendien staat tegen de uiteindelijke beschikking bezwaar open.

Haarlem

Omdat de huidige aanbodprocedure in de Haarlemse Verordening Inburgering is opgenomen, is voor aanpassing van de procedure een wijziging van de verordening nodig. In verband met de versnelling die wij nu het proces willen brengen, heb ik besloten de wijziging per direct te laten ingaan. De verordening zal hierop zo snel mogelijk met terugwerkende kracht worden aangepast. Mocht u hier vragen over hebben, dan kunt u deze in de eerstvolgende vergadering aan mij stellen.

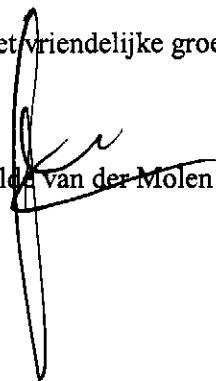
Resultaat

De genoemde maatregelen moeten er voor zorgen dat Haarlem zich aan het eind van het jaar in de zogeheten 'oranje zone' bevindt (797-1139 gerealiseerde inburgeringstrajecten). De maatregelen laten inmiddels effect zien. In verband met de doorlooptijd van de aanbodprocedure en de registratie in het ISI systeem duurt het echter nog een aantal weken voordat dit ook in het officiële realisatiecijfer zichtbaar zal worden.

Over de maatregelen en resultaten heb ik regelmatig overleg met vertegenwoordigers van het Ministerie van VROM. Er is bij hen overigens grote waardering voor het feit dat Haarlem – in aanvulling op de reguliere inburgeringstrajecten – diverse succesvolle projecten rondom de inburgering uitvoert, zoals bijvoorbeeld de projecten Taal aan Huis, Taalcoaches, het Persoonlijke Inburgeringsbudget en de inburgeringsambassadeurs. Hiermee loopt Haarlem voorop en onderscheidt zich in positieve zin.

Ik houd u de komende tijd op de hoogte van de ontwikkelingen. In december ontvangt u de evaluatie van het Inburgeringsbeleid 2007-2009.

Met vriendelijke groet,

Hilde van der Molen